

VYVÁDĚNÍ VOJSK Z POSÁDEK

Jednou z podmínek organizovaného a včasného splnění úkolů orgány velení a vojsky při jejich přechodu z mírového stavu na válečný je plynulé a rychlé vyvedení osob a vyvezení bojové techniky po bojovém poplachu z míst stálé dislokace.

Toto období je možné rozdělit na několik částí, přičemž za hlavní považujeme:

- zabezpečení uvědomění,
- vyvádění z ubytovacích prostorů,
- vyvážení bojové a dopravní techniky i pohyblivých zásob,
- přesun do určeného prostoru a dosažení pohotovosti k plnění bojového úkolu.

Zabezpečení včasného **uvědomění** velitelů a útvarů je závislé na připravenosti dozorčích orgánů, počtu a kvalitě technických prostředků, určených k plnění tohoto úkolu. Podstatně vzrostl význam dozorčích útvarů při této činnosti, a to jak při vyhlašování stupňů bojové pohotovosti jednotkám a vojákům v kasárnách, tak vojákům z povolání v době pracovního volna v bytech, osobám, povolávaným ze zálohy do organizačního jádra a jednotkám, odveleným mimo posádku. K tomu jsou na většině pracovišť dozorčích orgánů vytvořeny nezbytné podmínky. Byl zaveden automatizovaný systém uvědomování, jsou instalovány a v pohotovosti udržovány potřebné rádiové sítě. Rádiovými přijímači je spolehlivě zabezpečeno uvědomování vojáků z povolání v bytech i mimo ně. Technické prostředky je účelné dále rozšiřovat s důrazem na různé signalizační zařízení a registrátory, informující dozorčího útvaru o činnosti jednotek apod. Současně s tím je nutné dále zdokonalovat celkové vybavování pracovišť těchto orgánů. Žádné technické zdokonalení však nezabezpečí plnění úkolů bez zásahu člověka. Každé technické zařízení je neúčinné, není-li obsluhováno kvalitně připraveným dozorcím, který má k dispozici účelné pomůcky.

Vyvádění z ubytovacích prostorů je zapotřebí uskutečňovat organizovaně, po jednotkách, za přímého řízení jejich činnosti určenými vojáky. Organizovaný odběr zbraní podmiňuje rychlé opuštění ubytovacího rájónu. Zbraně nepřítomných vojáků (uložené v uzamčených a zapečetěných bednách) a rotní ma-

terál nakládají příslušníci jednotky určené bojovým rozdělením. Osoby, které jsou vyčleněny k plnění úkolů ve zvláštních skupinách, odcházejí ihned do stanovených prostorů. Řidiči a velitelé (osádek, obsluh) se přesunují co nejrychleji do parku a vyvážejí zbraně i bojovou techniku do prostoru nasednutí. Do tohoto prostoru je nutné rovněž organizovaně přesunout jednotky z ubytovacích rájónů. Po příjezdu vozidel tyto jednotky nakládají materiál na určené dopravní prostředky, nasedají a zahajují přesun do shromaždiště. V průběhu této činnosti má důležité poslání pořádková a regulační služba.

Nejobtížnějším a současně nejdůležitějším úkolem, na kterém závisí splnění dalších opatření, je včasné **vyvezení bojové a dopravní techniky i pohyblivých zásob z kasáren.**

K plnění tohoto úkolu lze vytvořit příznivé podmínky respektováním takových požadavků, jako je členění garážových prostorů podle organických jednotek, zřízení dostatečného počtu výjezdových komunikací, které by umožnily přesuny bez křížování. Výjezd techniky je třeba zabezpečit i za ztížených povětrnostních podmínek a při nízkých teplotách. Přestože velitelé, řidiči i členové osádek (obsluh) musí bezpečně znát technologické postupy při přípravě techniky k výjezdu (a to i za ztížených podmínek), jsou zřizována pro každý praporek a společně pro ostatní jednotky v rámci útvaru místa technické pomoci, vybavená potřebnými prostředky k plnění úkolu v parku. V nezbytných případech je možné do prostoru soustředění vyvézt techniku i s malými závadami, které jednotky odstraní až v tomto prostoru. Opravy, trvající déle než 12 hodin, je nutné uskutečnit v kasárnách. Na jejich odstranění musí pracovat nezbytný počet dílenských specialistů s řidiči, případně i se členy osádek (obsluh). Po odstranění závad přesuneme bojovou techniku do určeného prostoru, kromě vozidel, které vyžadují generální opravu (zůstávají v parku).

Splnění časových norem v této části činnosti útvarů významně ovlivňuje vyvážení pohyblivých zásob. Přesto, že její většina je trvale naložena na vozidlech, jsou období, kdy z určitých důvodů musí útvary značnou část zásob složit. Proto zůstává v platnosti požadavek takové úpravy skladů a výjezdních míst, aby bylo umožněno rychlé a současné nakládání materiálu s využitím maximálního počtu dopravních prostředků. K tomu je nutné vytvořit dostatečně silné nakládací skupiny, které s použitím mechanizačních prostředků vyvezou materiál v nejkratších časových normách. Důležité je, aby tento materiál byl vždy, a to i v případech, že je dočasně složen z vozidel, uložen s dodržением určených zásad, přehledně a byl také řádně označen. Plnění tohoto úkolu je nezbytné zabezpečit nejen bojovým rozdělením, ale také fyzickou kontrolou připravenosti zvláště nakládacích skupin a řidičů.

Zejména v průběhu vyvádění jednotek z ubytovacích prostorů při vyvážení bojové i dopravní techniky a pohyblivých zásob je třeba vyloučit živelnost a neorganizovanost.

Pro rychlý **přesun do určeného prostoru a dosažení pohotovosti k plnění bojového úkolu ve stanovených časových normách** má důležitý význam volba shromaždiště a organizovaná činnost jednotek v tomto prostoru. Shromaždiště musí umožňovat uspořádání pochodové sestavy, zpravidla po praporech (jednotkách), výjez zbraní a střeliva, přeložení části materiálu z uložené techniky na provozní a spolehlivé spojení. V tomto prostoru velitelé a štáby upřesňují výkaz počtů a předání hlášení o dosažení pohotovosti. Podle podmínek posá-

dek a útvarů je vhodné, aby shromaždiště bylo voleno v prostorech, které zabezpečují skrytí jednotek, jež zůstávají připravené v pochodových prouděch. Velitelé by měli počítat s tím, že jim může být ještě v této době a v tomto prostoru upřesněn další úkol.

Pokud to místní podmínky dovolují, je účelné plánovat pro přesun do prostoru soustřední pro každý prapor (oddíl) samostatnou osu přesunu. Tento požadavek je odůvodněn značným množstvím sil a prostředků, zvláště vozidel. I při zkrácených vzdálenostech mezi jednotkami a jednotlivými vozidly by doba průjezdu jedním místem činila asi hodinu, což představuje zejména v tomto období značnou časovou ztrátu.

Prostory činnosti po bojovém poplachu volíme v dostatečné vzdálenosti od míst stálé dislokace, s přihlédnutím ke směru předpokládané činnosti, možností skrytí a ukrytí velitelských stanovišť a vojsk v terénu. Jednotky rozmístujeme tak, aby bylo možné bez prodlení zahájit přesun do jiného prostoru nebo plnit bojový úkol. Současně se zaujímáním prostoru soustředění velitelé a štáby okamžitě organizují bojové zabezpečení a řídí ženijní práce k ukrytí živé síly a techniky.

K době dosažení pohotovosti v prostoru po bojovém poplachu velitelé organizují činnost vojsk podle pracovních plánů. Rozhodujícím úkolem je příprava osob, zbraní a bojové techniky k boji. K této době musí mít všichni vojáci zbraně a střelivo a u zbraní stanovené palebné průměry. Zvláště je důležité, aby každá zbraň a bojová technika byly plně připraveny, tzn. musí být odkonzervovány, vyčištěny a rektifikovány. Hlavní náplní činnosti velitelů a štábů je zabezpečení pevného velení vojskům. Štáby po přípravě pracovišť zpracovávají podklady pro rozhodnutí velitele a zabezpečují jeho rychlé proniknutí k podřízeným. V průběhu této činnosti souběžně organizují a uskutečňují intenzivní kontrolní činnost.

K tomu, aby orgány velení a vojska byla kdykoli připravena tyto úkoly splnit, je nezbytné jednotlivé činnosti soustavně nacvičovat a prověřovat. Jedním z úkolů, na který trvale klademe důraz, je zvyšování úrovně přípravy a provádění **nácviků bojové pohotovosti**.

K ujednacení plnění tohoto úkolu byly nácviky bojové pohotovosti rozděleny na dílčí, komplexní a celoposádkové, pevně stanoven jejich počet a stupeň řízení. Důležité je dodržování metodických postupů od zvládnutí dílčích činností (jednotlivcem, jednotkou) až po sladění činnosti v celém komplexu.

Možný metodický postup, který je třeba dodržovat při nácvicích, zahrnuje přípravu jednotlivce od příchodu k jednotce, jeho zařazení, přidělení zbraně (techniky) a zvládnutí základních činností k její obsluze. Dále je nutné metodicky procvičit činnost u jednotky, v parku techniky (v prostoru nasednutí) až do opuštění kasáren. Jestliže byla tato činnost zvládnuta, je zapotřebí přistoupit k jejímu sladění v celé jednotce po obdobích, tj. nejdříve procvičit činnost v rájónu jednotky, potom v parku techniky a v dalším (takticko-pořadově) jeho opuštění výjezdovými branami (pěšky jako s technikou). Po důkladném zvládnutí těchto činností je možné úkoly spojit a procvičit je v komplexu.

Další důležitou částí tohoto období je příprava jednotky pro činnost ve shromaždišti, seznámení s osou přesunu do záložního prostoru soustředění po bojovém poplachu a procvičení úkonů v tomto prostoru až po dosažení pohotovosti k plnění úkolu.

Výcvik je třeba zaměřit na rotu a prapor. K nácvikům využívat zejména dobu do zahájení zaměstnání a po něm, čímž dosáhnout základního zvládnutí úkolů bojové pohotovosti. Jestliže bychom chtěli časově vymezit období plnění tohoto úkolu, bude to zpravidla první měsíc výcvikového roku.

Jedním z hlavních požadavků bojové pohotovosti je její nepřetržitost. Proto základní úkoly až do připravenosti k plnění bojových úkolů by měly být jednotkami procvičovány trvale po dobu celého výcvikového roku. Určitým slabým místem je příchod povolanců a žáků poddůstojnických škol k útvarům, z nichž ti první nemají doposud žádnou představu o úkolech bojové pohotovosti a ti druhí za půl roku výcviku mají sice praktickou představu, ale neznají konkrétní podmínky daného útvaru. Proto je nezbytné, aby **velitelé a štáby věnovali těmto otázkám v prvním a šestém měsíci** výcvikového roku zvýšenou pozornost. V praxi se jeví jako nejvhodnější hned po nástupu seznámit nové příslušníky útvaru s hlavními úkoly bojové pohotovosti včetně úkolů v prostorech soustředění a teprve po tomto celkovém nácviku přistoupit k procvičování dílčích činností v metodické posloupnosti.

Důležitým úkolem je zvládnutí činnosti ve zvláštních skupinách i mobilizačních pracovištích, a to tak, aby všichni vojáci, kteří jsou do nich vyčleňováni, teoreticky i prakticky znali své povinnosti. Hlavní úkoly v řízení dílčích nácviků plní velitelé rot a praporů. Přesto nejméně jeden dílčí nácvik s každým praporem musí řídit velitel pluku, a tím se aktivně podílet na zvyšování jejich kvality.

Po zvládnutí úkolů bojové pohotovosti metodou dílčích nácviků je zapotřebí se zaměřit na procvičení těchto otázek metodou komplexního nácviku útvaru, který uskutečňujeme jednou za výcvikové období a na jeho provedení je vyčleněno 6 hodin.

Komplexní nácviky je nutné spojit s plukovními a divizními taktickými cvičeními, při nichž je vyváděno maximum uložené techniky. Tyto nácviky jsou vyvrcholením přípravy k plnění úkolů bojové pohotovosti, to však neznamená, že by řídicí (velitel svazku) jejich průběh neovlivňoval. Jestliže některá činnost nebyla zvládnuta nebo byla vykonána neorganizovaně, je povinen další průběh nácviku zastavit a opětovně ji procvičit.

K dosažení vysoké kvality komplexního nácviku má důležitou úlohu příprava příslušníků štábů svazku k jeho řízení, včetně velitele a štábu útvaru. **K základním úkolům** přípravného období mohou patřit:

- zpracování písemné přípravy, která vychází z Plánu uvádění příslušného útvaru do bojové pohotovosti,
- samostatné studium příslušníků řídicí skupiny, jehož cílem je zvládnutí hlavních otázek Plánu uvádění útvaru do bojové pohotovosti a té oblasti, kterou budou u útvaru řídit,
- společná příprava této skupiny, kterou vede zpravidla osobně velitel svazku,
- praktická příprava komplexního nácviku u útvaru, jejímž obsahem je bojové rozdělení, prověření znalostí velitelů a štábů, vyčleněných skupin, poučení všech vojáků z povolání a upřesnění zpracovaného plánu nácviku.

Společnou přípravu příslušníků řídicí skupiny je vhodné uskutečnit nejméně tři dny a přípravu u útvaru nejméně dva dny před nácvikem.

Složení řídicí skupiny štábu svazku je zapotřebí určit tak, aby zajistilo obsazení všech jednotek útvaru a zvláštní skupiny. Je nezbytné, aby řídicí zaměstnaní měl zabezpečeno rádiové spojení s hlavními místy činnosti k ovlivňování nácviku a v případě nutnosti k jeho zastavení a opětovnému procvičení některých úkonů. Je výhodné, aby funkcionáři, určení do řídicí skupiny, nebyli měněni a aby skupina ve stejném složení mohla provést všechny komplexní nácviky u vševojskových útvarů, a tím dosáhnout jednotnosti a stejné náročnosti na plnění úkolů bojové pohotovosti u celého svazku.

Jednou za výcvikový rok, zpravidla v letním výcvikovém období po komplexním nácviku, je nutné připravit a provést **celoposádkový komplexní nácvik** bojové pohotovosti s cílem sladit činnost útvarů v posádce, organizovat její plynulé i rychlé opuštění a zaujetí záložních prostorů soustředění. Tento nácvik řídí velitel posádky (podle posádkového plánu uvádění do bojové pohotovosti) a jeho pomocníky jsou velitelé útvarů v posádce. Přípravu i samotný nácvik je třeba vykonat podle stejných zásad jako komplexní nácviky bojové pohotovosti.

V současné době je velmi důležité zvládnout **uvádění útvaru do plné bojové pohotovosti v místě stálé dislokace bez zaujetí prostorů soustředění**. Tento úkol je stanoven i v RMNO. Velitelé a štáby musí plnění tohoto úkolu zabezpečit, mít zpracovánu nezbytnou dokumentaci a podle ní potřebné otázky procvičovat. Největší rozdíly budou zřejmě ve vývozu materiálu a munice. Pokud se při opuštění kasáren vyváží munice ze skladů (které jsou mimo útvar) do prostorů soustředění, v tomto případě bude nutné materiál a munici dovážet do kasáren, nakládat ji do bojové techniky i na vozidla (případně bude naložena na vozidla v těchto skladech) a teprve když útvar opustí ubytovací prostor budou zařazena do pochodové sestavy.

Myslíme, že těmto otázkám je zapotřebí věnovat větší pozornost a všechny úkoly pečlivě promyslet, splánovat a rozpracovat k tomu příslušné dokumenty.

K procvičování otázek bojové pohotovosti bude třeba více využívat všech forem přípravy velitelů, štábů a vojsk. Každé velitelsko-štabní cvičení nebo taktické cvičení by mělo být zahájeno uvedením svazu (svazku, útvaru) do bojové pohotovosti a ve větší míře přecházet k plnění úkolů přímo z míst stálé dislokace nebo z prostorů soustředění po bojovém poplachu. K tomu je potřebné mít předem připraveny metodiky práce velitelů a štábů pro řízení činnosti vojsk, plány uvádění do plné bojové pohotovosti v prostorech soustředění a v posádkách, podle charakteru útvaru.

Rychlé a včasné uvědomění, plynulé vyvedení vojsk z posádek a dosažení pohotovosti v určených prostorech je důležitým předpokladem k plnění dalších úkolů. Značný význam v této činnosti má faktor organizovanosti a času. K tomu, aby tato činnost byla kvalitně zvládnuta, je třeba ji systematicky procvičovat. Komplexní nácviky je účelné plánovat na celý výcvikový rok, aby byly vytvořeny dobré podmínky pro jejich přípravu a provedení. Je nutné větší pozornost věnovat přípravě řídicích funkcionářů, vyvážení maximálního množství bojové techniky a materiálního zabezpečení.